

The World Jewellery Confederation

بایدها و نبایدهای CIBJO

مسئولیت پذیری عادلانه در تجارت الماس‌ها، گوهرسنگ‌های
رنگی، مرواریدها و مرجان‌ها

بایدها و نبایدها

دکتر وحید احدنژاد (بلورشناس، گوهرشناس، فارغ‌التحصیل انستیتوی گوهرشناسی سوئیس)

شفافیت و مسئولیت رفتار اخلاقی در فروش الماس‌ها، گوهرسنگ‌های رنگی، مرواریدها و مرجان‌ها

این راهنمای ساده به منظور کمک به فروش الماس‌ها، گوهرسنگ‌های رنگی، مرجان‌ها، مرواریدها و/یا هر محصول مصنوعی مرتبط در نظر گرفته شده است تا وظایف آن‌ها نسبت به مشتریان خود و تعاملات توصیه شده را متذکر شود. محتوای این راهنما جایگزینی برای عبارات و تعاریف توصیف شده در بلو بوک‌ها (کتاب‌های آبی) CIBJO (<http://www.cibjo.org/introductionto-the-blue-books/>) و سایر قوانین و مقررات بین‌المللی و محلی نیست. بنابراین، خواننده تشویق شده تا کتاب آبی مربوطه را از وبسایت CIBJO دانلود و اطلاعات گسترده‌تری در زمینه مسئولیت‌های رفتار اخلاقی در فروش الماس‌ها، گوهرسنگ‌های رنگی، مرواریدها و مرجان‌ها به دست آورند.

- ✓ **باید** اطمینان حاصل کنید که تامین کننده به شما اطلاعات مناسبی در زمینه ماهیت هر یک از مواردی که در ادامه توضیح داده خواهد شد، داده است.
- ✓ **باید** اطمینان حاصل کنید که تمام موارد که در ادامه توضیح داده خواهد شد، به طور صحیح بر روی کالای شما برچسب گذاری شده‌اند.
- ✓ **باید** اطمینان حاصل کنید که تمام کارکنان فروش در زمینه کالا به درستی توجیه شده‌اند.
- ✓ **باید** تمام محصولات به صورتی که در ادامه توضیح داده خواهد شد، به صورت دقیق و بدون ابهام فروش برسانید.
- ✓ **باید** همیشه به طور واضح ماهیت خود محصول و هرگونه بهسازی‌های آن، قبل و یا در زمان فروش را شفاف‌سازی کنید.
- ✓ **باید** همیشه در فاکتور/رسید به خریدار اعلام کنید که محصول دقیق و بدون ابهام فروخته شده است.
- ✓ **باید** در صورت نیاز به استفاده کتبی از واژه‌های بهسازی شده یا مصنوعی باید این واژه‌ها به گونه‌ای استفاده شود که کم‌اهمیت جلوه داده نشود مثلاً ریزتر از نام سنگ نوشته نشود و معادل و هم اندازه با نام سنگ باشد. مثلاً: الماس بهسازی شده، روبی بهسازی شده، الماس مصنوعی، سافایر مصنوعی.
- ✓ **باید** پرسنل فروش به نحوی آموزش ببینند که از نام‌های مناسب و غیرمبهم استفاده کرده و از بلو بوک CIBJO به منظور شفاف‌سازی استفاده کنند.
- ✓ **باید** اطمینان حاصل کنید که تبلیغات یا بازاریابی مکتوب یا آنلاین، مطابق با دستورالعمل‌های این راهنما و قوانین CIBJO باشد.
- ✓ **باید** برای درجه‌بندی الماس، درجه رنگ، پاکی و تراش را به وضوح ذکر کرده و وزن سنگ‌های مختلف را به تفکیک بیان کنند.

✓ **باید** در مورد الماس‌های مصنوعی یکی از توصیفات زیر به کار برده شود: مصنوعی، رشید یافته در آزمایشگاه یا ساخته شده در آزمایشگاه.

✓ **باید** در مورد موضوعات مهمی که برای مصرف‌کنندگان مهم است از قبیل پایداری زیست‌محیطی، اخلاق حرفه‌ای، الماس‌های آلوده به جرم و جنایت تحقیق کرده و پاسخ قانع کننده‌ای برای آنان مهیا کنند.

✓ **باید** مشتری را در ارتباط مراقبت‌های پس از خرید و هر گونه تعمیر و نگهداری مورد نیاز برای گوهرهای خاص آگاه ساخت.

نبایدها

✓ **نباید** در گفتار یا نوشتار از واژه‌ای استفاده کنید که ماهیت واقعی سنگ دقیق منعکس نشود و یا به صورت مبهم منتقل شود. نباید از علامت اختصاری یا قرار دادن ستاره به منظور بیان بهسازی شدن یا ساختگی بودن گوهرسنگ، مروارید یا مروارید پرورشی استفاده کرد.

✓ **نباید** از علائم اختصاری همانند "رشد آزمایشگاه" و "ساخت آزمایشگاه" استفاده کرد بلکه باید به طور کامل گفت "رشد یافته در آزمایشگاه" یا "ساخته شده در آزمایشگاه".

✓ **نباید** واژه‌های پرورشی و کشت شده را برای سنگ‌های مصنوعی استفاده کرد چون این دو واژه مخصوص محصولات زیستی است.

✓ **نباید** از صفتهای از صفت "واقعی"، "اصل"، "قیمتی"، "معتبر" و "طبیعی" را در مورد سنگ‌های ساختگی استفاده کرد چون که این صفات ویژه مواد طبیعی هستند.

✓ **نباید** از واژه‌های "الماس‌های طبیعی بهسازی شده (یا هر گوهرسنگ دیگر)" و "الماس بهسازی شده طبیعی" (یا هر گوهرسنگ دیگر) استفاده کرد. در عوض، به سادگی باید از واژه "الماس‌های بهسازی شده، زمردهای بهسازی شده (یا هر گوهرسنگ دیگر) استفاده نمود.

✓ **نباید** برای شفاف سازی اطلاعات مربوط به گوهر منتظر ماند تا معامله تمام شود بلکه باید قبل از انجام معامله همه چیز شفاف شود.

✓ **نباید** وزن کل را با وزن تک‌تک سنگ‌ها آمیخت بلکه باید اوزان به تفکیک هر سنگ مشخص باشد.

- ✓ **نباید** کالاهایی که بدون سند کتبی که توصیف کننده دقیق کالا باشند را قبول کرد.
- ✓ **نباید** درخواست‌های پیچیده مشتری در مورد تجارت جواهرات، مانند الماس‌های خون‌آلود، اخلاق حرفه‌ای و یا کار کودکان را انکار یا رد کنید.
- ✓ **نباید** گزارش‌های مربوط به گوهرسنگ، مروارید یا الماس را "گواهینامه" در نشر بگیرید، زیرا آن‌ها فقط "گزارش" یا "بررسی‌های حرفه‌ای" هستند که توسط آزمایشگاه‌های گوهرشناسی انجام شده‌اند.
- ✓ **نباید** گوهرسنگ‌های قیمتی را به عنوان سنگ‌های نیمه قیمتی نامید زیرا تمام گوهرسنگ‌ها گرانبها هستند و فقط برخی گرانبه‌تر از دیگران هستند.
- ✓ **نباید از دادن** هشدارهای لازم به مشتری در مورد دوام و مراقبت از گوهرسنگ‌ها خودداری کرد به ویژه که اگر بهسازی شده باشند.

الماس‌ها، گوهرسنگ‌ها و مرجان‌ها

الماس‌ها، گوهرسنگ‌ها و مرجان‌ها مواد طبیعی هستند که بدون دخالت انسان و کاملاً در طبیعت ساخته شده‌اند که ممکن است بعداً در طی تراش دچار تغییر شوند. گوهرسنگ‌های طبیعی معمولاً به دلیل داشتن زیبایی، کمیاب بودن و دوام نسبی در جواهرات مورد استفاده قرار می‌گیرند. آن‌ها شامل:

کانی‌ها: به عنوان مثال الماس، آکوامارین، زمرد، گارنت، روبی، سافایر، توپاز.

شیشه‌های طبیعی: بعنوان مثال ابسیدین، مولداویت.

سنگ‌ها: بعنوان مثال لاپیس لازولی، اوپال با زمینه.

گوهرهای زیستی: بعنوان مثال کهربا و پوست لاک‌پشت.

گوهرهای زیست‌زاد (بیوژنیک) - به عنوان مثال مروارید، صدف مروارید و مرجان. فقط موادی که کاملاً توسط طبیعت ایجاد شده باشند به عنوان "طبیعی" شناخته می‌شوند. واژه‌های توصیف نشده مانند "الماس"، "روبی"، "زمرد" و سایر اسامی گوهرسنگ‌ها فقط گوهرسنگ‌هایی با منشاء طبیعی را توصیف می‌کنند. صفت‌های "واقعی"، "قیمتی"، "اصل" یا "طبیعی" باید فقط به منظور توصیف مواد طبیعی مورد استفاده قرار گیرد.

مرجان‌ها - دو دسته اصلی مرجان وجود دارد؛ مرجان‌های قیمتی و مرجان‌های معمولی. **مرجان‌های قیمتی** - مرجان‌هایی هستند که در جواهرات و دکوراسیون مورد استفاده قرار می‌گیرند به ویژه انواع قرمز، صورتی و سفید که پس از پولیش دارای جلای چینی می‌شوند. **مرجان‌های معمولی** - به عنوان مثال مرجان‌های اسفنجی، مرجان‌های بامبو، مرجان‌های آبی و همچنین انواع اسکلتی نرم همانند مرجان‌های سیاه و طلایی. برخی از انواع مرجان‌ها پس از بهسازی در زینت‌آلات مورد استفاده قرار می‌گیرند.

برای الماس لطفاً ISO 18323 را نیز مطالعه کنید.

مرواریدها

مرواریدها - تشکیل مروارید طبیعی بدون دخالت انسان، در داخل قارچ‌ها و در داخل کیسه‌های مروارید طبیعی صورت می‌گیرد. آن‌ها از یک اسکروپروتئین پیچیده به نام کونچیولین و کربنات کلسیم به شکل آراگونیت و / یا کلسیت که در لایه‌های متحدالمرکز قرار گرفته اند، تشکیل می‌شوند. مرواریدها ممکن است براق و یا براق بوده و در آب شیرین یا شور تشکیل شوند.

سه دسته اصلی مروارید و شبه مروارید در بازار وجود دارد:

مرواریدهای طبیعی - مرواریدها اساساً توسط طبیعت و درون کیسه‌های طبیعی در درون بدن یک نرم‌تن تشکیل می‌شوند.

○ مرواریدهای آب شیرین یا آب شور

○ مرواریدهای مسطح آب شیرین یا آب شور

مرواریدهای پرورشی - این نوع مرواریدها از طریق دخالت انسان و در درون کیسه‌های مرواریدهای پرورشی در درون بدن نرم‌تن تشکیل می‌شوند.

این مرواریدها می‌توانند به صورت مدور و مهره‌ای باشند یا نباشند.

○ مرواریدهای آب شیرین یا آب شور

○ مرواریدهای مسطح آب شیرین یا آب شور

شبه مروارید - محصولات شبه مروارید که کلاً توسط انسان ساخته شده است.

بهسازی‌ها

لطفاً راهنمای کامل بلوبوک‌ها (کتاب‌های آبی) CIBJO را مطالعه کنید؛ مطالب زیر یک راهنمای کلی است.

الماس‌ها، گوهرسنگ‌های رنگی، مرجان‌ها، مرواریدها و مرواریدهای پرورشی معمولاً برای تغییر رنگ، استحکام، پایداری و یا شفافیت تحت بهسازی قرار می‌گیرند.

برخی بهسازی‌ها اطلاع‌رسانی می‌شوند، این گونه بهسازی‌ها باید به صورت شفاف و قابل فهم پیش از فروش گوهرسنگ به مشتری و یا در زمان تکمیل فرآیند فروش به او اطلاع داده شود.

علاوه بر این، اسناد تجاری همراه گوهرسنگ‌ها، مرجان‌ها، مرواریدها و مرواریدهای پرورشی باید شامل اطلاعات مرتبط با نوع بهسازی مورد استفاده باشند.

<p>انواع بهسازی گوهرسنگ‌های رنگی، مرجان‌ها، مرواریدها و مرواریدهای پرورشی که مستلزم اطلاع‌رسانی هستند عبارتند از:</p>		
<p>موادی که در درون ترک و شکاف‌ها قرار داده می‌شود از قبیل روغن، واکس، رزین، پلیمرها، یا هر ماده مشابه این‌ها به غیر از شیشه، که رنگ گوهرسنگ، مرجان، مروارید یا مروارید پرورشی را تغییر ندهد.</p>		
<p>حرارت‌دهی</p>		
<p>واکس‌زنی سطحی</p>		
<p>سفیدگری (رنگ‌بری)</p>		

برخی بهسازی‌ها باید به صورت ویژه اعلام شوند، این نوع بهسازی‌ها مستلزم اطلاع‌رسانی شفاهی به شکلی کاملاً شفاف و واضح و پیش از فرآیند فروش و یا در حین فروش به مشتری است. علاوه بر این، باید در اسناد تجاری نیز اطلاعات مرتبط با بهسازی باید به زبانی ساده و روشن ذکر شود.

توجه- بهسازی برخی از گوهرسنگ‌های رنگی امروزه غیرقابل تشخیص هستند همانند تورمالین و آکوامارینی که از طریق حرارت‌دهی بهسازی شده و تورمالین یا بریلی که تحت تابش پرتو قرار گرفته‌اند. در این موارد بهتر آن است که هرگونه بهسازی صورت گرفته اعلام شود.

<p>انواع بهسازی الماس‌ها، گوهرسنگ‌های رنگی، مرجان‌ها، مرواریدها و مرواریدهای پرورشی که مستلزم اطلاع‌رسانی کامل کتبی است عبارتند از:</p>		
<p>الماس‌های بهسازی شده</p>	<p>گوهرسنگ‌های رنگی و مرجان‌های بهسازی شده</p>	<p>مرواریدها و مرواریدهای پرورشی بهسازی شده</p>
<p>پرتودهی</p>	<p>پرتودهی</p>	<p>پرتودهی</p>
<p>پوشش‌دهی</p>	<p>پوشش‌دهی</p>	<p>پوشش‌دهی</p>

رنگ آمیزی	بهسازی انتشاری (فقط گوهرسنگ های رنگی)	روکش دهی
پرکردگی	پرکردن شکستگی ها و حفرات	پرکردن شکستگی
واکس زنی	آغشته کردن	حرارت دهی و بازپخت
سنگ زنی یا سوهان کاری به منظور تغییر شکل	رنگ دهی با عوامل رنگزا	بهسازی فشار و دما بالا
روغن کاری	واکس زنی سطح رنگی مرجان ها	حفاری درونی با لیزر
حرارت دهی		پرتودهی و بازپخت
رنگرزی به منظور تغییر رنگ طبیعی		حفاری لیزری
		افزایش جلا

محصولات ساختگی

محصولاتی هستند که به طور کامل و یا بخشی از آنها توسط انسان تولید شده اند. محصولات ساختگی که به طور بخشی توسط انسان ساخته شده اند این بدلیجات سنگ های ترکیبی هستند که در خود گوهرسنگ طبیعی نیز دارند همانند گارنتی که دابلت شده، زمردی که توسط شیشه دابلت شده است، دابلت سافایر طبیعی بر روی روی سینتتیک، کهربای فشرده شده و دابلت زمرد بر روی زمرد، یا الماس ترکیبی (الماس بر روی الماس سینتتیک).

محصولات ساختگی (بدلیجات) که به طور کامل توسط انسان ساخته شده‌اند سنگ‌های مصنوعی - این نوع مواد بلورینی که بعنوان محصولات ساختگی شناخته می‌شوند اساساً دارای ترکیب شیمیایی و ویژگیهای فیزیکی و ساختار مشابه با انواع طبیعی خود هستند به عنوان مثال الماس مصنوعی، روبی مصنوعی، سافایر مصنوعی، زمرد مصنوعی و آمیست مصنوعی.

توجه - واژه سینتتیک، تولید در آزمایشگاه و رشد یافته در آزمایشگاه مترادف هم هستند. محصولات متبلور ساختگی که فاقد مشابه طبیعی هستند - این محصولات شامل ایتريوم آلومینیوم گارنت (که با نام YAG نیز شناخته می‌شود) و گادولینیوم گالیوم گارنت (که با نام GGG نیز شناخته می‌شود).

محصولات غیرمتبلور - این محصولات شامل شیشه ساختگی، شیشه سربی (لیدگلس)، پلاستیک و محصولاتی با ترکیبات متنوع همانند مواد فشرده (مثل پیروزه فشرده) که به منظور مشابه‌سازی با گوهرسنگ طبیعی ساخته می‌شوند.

THE WORLD JEWELLERY CONFEDERATION

Secretariat

CIBJO, The World Jewellery Confederation

Viale Berengario, 19

20149 Milano, Italy

Tel: +39-02-4997-7098 / 7097 / 6187

Fax: + 39 02- 4997-7059

E-mail: cibjo@cibjo.org

Website: www.cibjo.org